



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Sedmíkovou ve věci žalobkyně: **CH. U.**, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 9. 2012 č. j. OAM-169/ZA-ZA06-K01-2012, t a k t o :

I. Žaloba s e z a m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podaná žaloba byla namířena do shora označeného rozhodnutí žalovaného, který na základě žádosti žalobkyně o poskytnutí mezinárodní ochrany formou azylu rozhodl tak, že po projednání žádosti podmínky pro postup dle §§ 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., v platném znění (dále jen zákon o azylu) neshledal a mezinárodní ochranu žalobkyni neudělil.

Žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany požádala 12. 6. 2012 s tím, že na Ukrajině byl pro ni zejména s přihlédnutím k ekonomické situaci život těžký, dojžděla tedy do České republiky za prací. Jakékoli problémy se státními orgány popřela,

politickou aktivitu netvrdila. Dalším důvodem podané žádosti je skutečnost, že se jí narodil syn M. Č., jehož otcem je občan České republiky, přítel žalobkyně pan J. B., který je připraven uznat otcovství k nezletilému dítěti. Připustila, že si nezvládla vyřídit nezbytné formality, a proto jí nebyla prodloužena platnost víza. Na Ukrajině žít nemohou, nemají tam žádné zázemí, nezletilý syn a jeho otec navíc nemají k této zemi žádné vazby. Po doplnění informací o zemi původu žalobkyně rozhodl správní orgán tak, jak je uvedeno v prvním odstavci.

Poté žalobkyně ve včasné žalobě namítla pochybení správního orgánu, které spatřovala v nedostatečném projednání její žádosti a v zásadě v nesprávných závěrech, ke kterým žalovaný ve svém rozhodnutí dospěl. Tvrdila, že tak došlo k porušení § 3 v souvislosti s porušením § 2 odst. 4 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád. Vyslovila pochybnosti o relevantnosti provedeného správního uvážení s ohledem na obsah § 14 zákona o azylu (tzv. humanitární azyl) a její rodinnou situaci, když rozsudek NSS v Brně sp. zn. 1 Azs 5/2011 ze dne 28. 4. 2011 odkazovaný žalovaným na případ žalobkyně vůbec nedopadá. Odůvodnění rozhodnutí považovala v této otázce za nedostatečné.

Poukázala na znění čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod s tím, že i dle judikatury Nejvyššího správního soudu v Brně může na žalobkyni popsanou situaci ve výjimečných případech dopadat čl. 8 Úmluvy (rozsudek NSS v Brně č. j. 2 Azs 14/2010-92 ze dne 17. 9. 2010). V tomto směru zpochybnila správnost rozhodnutí žalovaného ve smyslu neudělení tzv. doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Konečně žalovanému vytkla ne zcela aktuální informace, ze kterých při rozhodování vycházel. Návrat na Ukrajinu proto není v případě žalobkyně z výše uvedených důvodů reálný. Trvala na zrušení rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Ve vyjádření s datem 14. ledna 2013 žalovaný orgán zopakoval podstatný obsah žaloby. Zdůraznil, že správní řízení probíhalo korektně, žalobkyni byla dána možnost vyjádřit se jak k její osobní situaci, tak i k obsahu shromážděných informací. Nepožadovala doplnit dokazování, sama žádné důkazy nedoložila, neúplnost či neaktuálnost předestřených informací nenamítala a učinila tak teprve v podané žalobě. Vyslovil přesvědčení, že žalobkyně nepřednesla žádné azylově relevantní důvody, které by bylo lze podřadit pod ust. § 12 písm. a) či písm. b) zákona o azylu. Zdůraznil, že žalobkyně byla schopna řešit si otázku svého pobytu na území České republiky zcela v souladu se zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Následné problémy, kvůli kterým jí pobyt nadále povolen nebyl, nelze řešit azylovým řízením. Zdůraznil, že v době rozhodování nebyl ještě otec nezl. M. zapsán v jeho rodném listě. K tomu došlo až 3. 12. 2012, tedy po vydání rozhodnutí. Daná situace tedy dává možnost řešit stávající pobytovou situaci opětovně na základě příslušných ustanovení zákona o pobytu cizinců. Vyslovil přesvědčení, že v průběhu správního řízení nebyla žalobkyně krácena na svých právech a postup žalovaného byl plně v souladu se zákonem. S přihlédnutím k informacím uvedených žalobkyní správní orgán rovněž usoudil, že v konkrétním případě nejsou naplněny důvody pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Při tomto svém

správním uvážení zohlednil celkovou situaci žalobkyně a respektoval rozhodovací činnost správních soudů. Připomněl, že k otázce problematiky otcovství občana České republiky k nezletilému dítěti a úvahách ve smyslu § 14 zákona o azylu se vyjadřoval rovněž NSS v Brně např. v rozsudku ze dne 15. 9. 2005 sp. zn. 6 Azs 486/2004 event. rozsudku ze dne 17. 9. 2003 sp. zn. 4 Azs 6/2003). K otázce případného návratu na Ukrajinu a obav s tím spojených žalobkyně rovněž neuvedla žádné skutečnosti, které by bylo možno charakterizovat jako nebezpečí vážné újmy dle § 14a zákona o azylu a to i s ohledem na informace o zemi původu, jak se podrobně podává v odůvodnění správního rozhodnutí. Vytýkaná pochybení považoval za nedůvodná, a proto trval na zamítnutí žaloby.

Po zjištění, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, byla podána včas a osobou oprávněnou, projednal soud žalobu v rozsahu vytyčeném žalobními body (§ 75 odst. 2 s.ř.s.). Obě strany setrvaly na svých přednesech a již učiněných procesních postojích. Žalobkyně připustila, že v minulosti neměla problémy se zajišťováním pobytového víza, kvůli administrativním potížím se ovšem dostala do situace, kdy kvůli nezletilému synovi a svému příteli potřebuje i nadále pobývat v České republice legálně. Potvrdila, že ze stejných důvodů podala žádost jménem svého nezletilého syna M. Č., žádost byla rovněž zamítnuta a žaloba je vedena u zdejšího soudu pod sp. zn. 28 Az 25/2012. Při jednání provedl krajský soud důkaz aktuálními zprávami o Ukrajině, které si s ohledem na námitku žalobkyně vyžádal od správního orgánu. Jednalo se o informace z aktuální databáze ČTK vztahující se k Ukrajině a to až do konce roku 2012, dále o Informaci MZV č. j. 113285/2012-LPTP ze dne 19. září 2012 důležitou zejména ve vztahu k otázce návratu neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu.

Právní rámec projednávané věci je upraven následovně: mezinárodní ochranu lze podle § 28 odst. 1 zákona o azylu udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany: shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle §§ 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Krajský soud při projednání žaloby postupoval způsobem obvyklým, tedy prostudoval správní spis, napadené rozhodnutí, seznámil se s obsahem žaloby a posléze i stanoviskem správního orgánu. Ověřil, že správní orgán při svém rozhodování vycházel ze žádosti žalobkyně ze dne 12. 6. 2012, z údajů ve vlastnoručně psané žádosti a z pohovorů, které se uskutečnily dne 10. 7. 2012 a 14. 9. 2012. Pro své rozhodnutí v průběhu řízení shromáždil informace ohledně politické,

ekonomické a bezpečnostní situaci na Ukrajině. Vycházel z informace MZ USA s názvem Ukrajina - Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2010 z 8. dubna 2011. Dále disponoval zprávou Freedom House 2011 – Svoboda ve světě – Ukrajina z května 2011 a čtyřmi Informacemi MZV, konkrétně pod č. j. 113176/2009-LPTP z 23. července 2009, č. j. 129871/2010-LPTP ze dne 19. ledna 2010, č. j. 106362/2009-LPTP ze dne 13. května 2009 a č. j. 111193/2009-LPTP ze dne 29. července 2009 (informace zaměřeny mimo jiné na postoj státních orgánů k otázce porušování lidských práv, možnost podání stížnosti na nečinnost státních orgánů, postavení nevládních organizací a rovněž na situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu v případě návratu na Ukrajinu). Dále jsou součástí správního spisu informace obsažené v databázi ČTK a rovněž kopie rodného listu nezletilého syna žalobkyně M. Rodný list byl vystaven 3. 12. 2012 Městským úřadem Ivančice, matkou je žalobkyně a jako otec je uveden J. B.

Z přednesů žalobkyní učiněných v průběhu řízení před správním orgánem jsou zřejmá následující fakta: žalobkyně Ukrajinu opouštěla v minulých letech opakovaně, neboť s ohledem na tamní ekonomickou situaci dojížděla za prací. Od roku 2004 pobývá s kratšími časovými úseky (návrat na Ukrajinu) v České republice. Je státní občankou Ukrajiny, ukrajinské národnosti, vyznání katolického. Problémy s orgány státu či politickou angažovanost netvrdila. V době podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla těhotná, za otce označila občana České republiky. Návrat na Ukrajinu vyloučila, neměla by tam ekonomické ani citové zázemí.

Podrobněji pak okolnosti příběhu předneseného žalobkyní správní orgán velmi podrobně zaznamenal v písemném odůvodnění svého rozhodnutí a s logickými argumenty a odkazem na informace o zemi původu přesvědčivým způsobem objasnil, proč v uplatněné žádosti, resp. důvodech v ní uvedených, nelze spatřovat naplnění podmínek § 12 písm. a) či § 12 písm. b) zákona o azylu.

Zcela bez pochybností se nemohlo jednat o § 12 písm. a) zákona o azylu, neboť žalobkyně nebyla v zemi původu politicky aktivní a žádné pronásledování v souvislosti s uplatňováním politických práv a svobod netvrdila. Rovněž tak ovšem s ohledem na popsané problémy a důvody odchodu krajský soud ve shodě se správním orgánem neshledal naplnění podmínek uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobkyně ostatně žádným zásadním způsobem pochybení správního orgánu ve vztahu právě k těmto ustanovením zákona o azylu nenamítala.

Ze všech okolností projednávané věci (zejména ze skutečností uvedených žalobkyní ve správním řízení a stejně tak i v řízení před krajským soudem) je zjevné, že důvodem její žádosti byla snaha po další legalizaci pobytu na území České republiky poté, kdy se jí nepodařilo z důvodu pochybení na její straně vyřídit si legální pobyt. Žalobkyně zcela bez potíží tohoto právního nástroje využívala a zřejmě shodou nešťastných náhod, jak sama vysvětlila, se ocitla v situaci, kdy jí prodloužení pobytu již povoleno nebylo. Za adekvátní nástroj legalizace pobytu žalobkyně pak správně označil zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Případný je v projednávané věci odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu

v Brně čj. 7 Azs 187/2004 ze dne 24. 2. 2005, ve kterém se uvádí: „Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Je patrné, že zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na „složitost mechanismů“, které tento upravuje.“

Ve smyslu obsahu § 13 zákona o azylu žalobkyně nepřednesla informace, které by správnímu orgánu umožňovaly a současně jej zavazovaly k podrobnějším úvahám ve smyslu daného ustanovení.

Krajský soud neshledal pochybení v postupu žalovaného ani v úvahách, kterými se řídil a o které opřel negativní rozhodnutí o neudělení azylu dle § 14 zákona o azylu, tzv. humanitárního azylu. V konkrétním případě věnoval správní orgán dostatečnou pozornost objasnění důvodů, pro které tzv. humanitární azyl neudělil. Žalobkyně zmínila, že v návratu na Ukrajinu jí brání očekávané ekonomické problémy a její vazby (rodinné a výše popsané) v České republice. Situaci žalobkyni popsanou posoudil žalovaný zcela adekvátně a ve smyslu dosavadní rozhodovací činnosti soudů. Dále správní orgán zcela stručně, byť přiléhavě zdůraznil skutečnosti, které lze dle ustálené soudní judikatury považovat za okolnosti odůvodňující tento mimořádný postup. Konstatoval, že případ žalobkyně není případem zvláštního zřetele hodným. Správní orgán měl zcela nepochybně k dispozici veškeré relevantní informace pro posouzení dané otázky a krajský soud neshledal žádné nepřipustné vybočení z mezí správního uvážení. Při úvahách o případné důvodnosti této námítky vycházel krajský soud u rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, čj. 2 Azs 8/2004-55, ve kterém se uvádí: „Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“

Následně správní orgán postupoval dle § 28 zákona o azylu a zkoumal, nesplňuje-li žalobce důvody k udělení tzv. doplňkové ochrany tak, jak je upravena v ust. § 14a a § 14b zákona o azylu.

Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany

zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V odůvodnění této části svého rozhodnutí žalovaný rovněž vycházel ze standardních a pro projednávaný případ dostatečných informací. Tyto si opatřil v průběhu správního řízení a jednalo se o informace získané přímo z přednesu žalobkyně a dále o informace o zemi původu včetně situace zachycené v databázi ČTK. S ohledem na žalobní námitku o určité neaktuálnosti podkladových zpráv dovyžádal krajský soud informace aktuální a provedl jimi v průběhu jednání důkaz. Porovnáním aktuálnějších informací s informacemi sloužícími jako podklad pro rozhodnutí neshledal krajský soud žádné zásadní rozdíly zejména v otázce návratu neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu zpět na Ukrajinu. V řízení nebylo prokázáno, že by žalobkyni v případě návratu do vlasti hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu citovaného § 14a zákona o azylu, což ostatně sama žalobkyně prokázala svými opakovanými návraty a pobyty na Ukrajině včetně jasného projevu v tom směru, že v případě návratu se ničeho zásadního, krom očekávaného stavu ekonomické nouze, neobává. Na Ukrajině neprobíhá žádný vnitřní ozbrojený konflikt, země rovněž tak není v otevřeném mezinárodním ozbrojeném konfliktu.

Žalobkyni ve vlasti zjevně nehrozí v případě jeho návratu nebezpečí dle cit. ustanovení a její vycestování nepředstavuje rozpor s mezinárodními závazky ČR (§ 14a odst. 2 zák. o azylu), konkrétně by se mohlo jednat o žalobkyni přímo namítaný čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Z obsahu daného článku rozhodně nevyplývá, že by obsahoval povinnost respektovat volbu (manželských) párů ohledně země trvalého pobytu rodiny. Otázkou realizace práva na soukromý život se opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud v Brně a to např. v usnesení č. j. 6 Azs 15/2011 – 54 ze dne 29. 6. 2011, usnesení č. j. 6 Azs 7/2011 – 79 ze dne 31. 8. 2011, či rozsudku č. j. 2 Azs 24/2010 – 90 ze dne 6. 8. 2010. Krajský soud pak ve shodě s judikaturou Nejvyššího správního soudu v Brně konstatuje, že uváděné důvody stěžovatelky v posuzované věci nedosahují takové intenzity, aby byly možné povolat extraterritoriální účinky čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

I v této otázce lze proto odkázat na odůvodnění rozhodnutí žalovaného, který své závěry doplnil odkazy na konkrétní rozsudky Nejvyššího správního soudu v Brně vztahující se k danému problému. Důvody pro postup dle § 14b zákona o azylu

(doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny) soud v případě žalobkyně rovněž nezjistil, jak správně uzavřel a odůvodnil žalovaný.

Po provedeném řízení neshledal krajský soud námitky žalobce důvodné, a žalobu tak s odkazem na § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná a správní orgán náhradu nákladů řízení nepožadoval.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 17. dubna 2013

JUDr. Marcela Sedmíková, v.r.
samosoudkyně